

मेढीभूतः स्वयंनिर्व्यापारोपिपरितः संचरमाणानांबलीवर्दानामिवपुत्राणांयथेष्टप्रचारनिरोधकः ॥ ७३ ॥ अंतरंभेदं स्थापययुद्धान्विवर्त्तयस्व ॥ ७४ ॥ इतिश्रीउद्योगप० नैलकंठीयेभारतभा० षट्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३६ ॥ सप्तदशेति ॥ १ ॥ दानूनांमेघानांसमूहोदानवंतस्मिन् सुपांसुलुगितिसप्तम्यालुकूडादेशोवा इन्द्रस्यधनुःवर्षासुदृश्यमानंअनाम्यंधूमज्योतिषोःसन्निपातरूपत्वात्नामयितुमयोग्यंनमतःनामयतः मरीचिनःमरीचिमतःसूर्यचंद्रादेः ब्रौह्मादित्वान्मत्वर्थीयइनिः पादानूरुमीन् आकाशहननादिकमकार्यंकुर्वतोतिमूढानित्यर्थः ॥ २ ॥ अशिष्यंशासनानर्हदुर्योधनादियःशास्ति तुष्येत् अल्पलाभेनेतिशेषः द्विषंतंभजेते स्वकार्यार्थमितिशेषः कार्यमेवाह भद्रमश्रुतइति शत्रुसेवयास्त्रीरक्षयाचयोभद्रमश्रुतेतौद्वौमूर्खावित्यर्थः यःकथ्यतेकिंचित्कृत्वाश्लाघतेसःषष्ठोमूर्खः ॥ ३ ॥ अभिजातःकुलीनः ॥ ४ ॥ श्वशुरः

मेढीभूतःकौरवाणांत्वमद्यत्वय्याधीनंकुरुकुलमाजमीढ ॥ पार्थान्बालान्वनवासप्रतप्तान्गोपायस्वस्वयंशस्तातरक्षन् ॥ ७३ ॥ संघत्स्वत्वंकौरवपांडुपुत्रैर्मतितरं रिपवःप्रार्थयंतु ॥ सत्येस्थितास्तेनरदेवसर्वेदुर्योधनंस्थापयत्वंनरेन्द्र ॥ ७४ ॥ इतिश्रीमहाभारतेउद्योगपर्वणिप्रजागरपर्वणिविदुरहितवाक्येषट्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३६ ॥ ॥ ७३ ॥ विदुरउवाच सप्तदशेमानुराजेंद्रमनुःस्वायंभुवोब्रवीत् ॥ वैचित्रवीर्यपुरुषानाकाशंमुष्टिभिर्घ्नतः ॥ १ ॥ दानवेंद्रस्यचधनुरनाम्यंनमतोब्रवीत् ॥ अथोमरीचिनःपादानग्राह्यान्गृह्णतस्तथा ॥ २ ॥ यश्चाशिष्यंशास्तिवैयश्वतुष्येद्यश्चातिवेलंभजतेद्विषंतं ॥ स्त्रियश्चयोरक्षतिभद्रमश्रुतेयश्चायाच्यंयाचतेकथ्यतेवा ॥ ३ ॥ यश्चाभिजातःप्रकरोत्यकार्यंयश्चाबलोबलिनानित्यवैरी ॥ अश्रद्धयानायचयोब्रवीतियश्चाकाम्यंकामयतेनरेन्द्र ॥ ४ ॥ वध्वाऽवहासंश्वशुरोमन्यतेयोवध्वाऽवसन्नभयोमानकामः ॥ परक्षेत्रेनिर्वपतियश्चबीजंस्त्रियंचयःपरिवदतेऽतिवेलं ॥ ५ ॥ यश्चापिलब्ध्वानस्मरामीतिवादीदत्वाचयःकथ्यतियाच्यमानः ॥ यश्चासतःसत्त्वमुपानयीतएतान्नयंतिनिरयंपाशहस्ताः ॥ ६ ॥ यस्मिन्यथावर्ततेयोमनुष्यस्तस्मिस्तथावर्तितव्यंसधर्मः ॥ मायाचारोमाययावर्तितव्यःसाध्वाचारःसाधुनाप्रत्युपेयः ॥ ७ ॥ जरारूपंहरतिहिधैर्यमाशामृत्युःप्राणान्धर्मचर्यामसूया ॥ कामोह्रियंवृत्तमनार्यसेवाक्रोधःश्रियंसर्वमेवाभिमानः ॥ ८ ॥ धृतराष्ट्रउवाच शतायुरुक्तःपुरुषःसर्ववेदेषुवैयदा ॥ नाप्नोत्यथचतत्सर्वमायुःकेनेहहेतुना ॥ ९ ॥

सन्योवध्वापुत्रभार्ययासहअवहासंपरिहासंतप्तित्रादिभिरिवमन्यतेसएकादशः वध्वाल्लुषयाभूतयाअवसन्नभयोनष्टभयःबधूपित्रादिभिरापदित्रातोपितत्रैवमानंकामयतेयःसद्वादशोमूर्खः अन्येतुवध्वासहरतिंकुर्वन्नपिअभयोमानकामश्चेतिव्याचख्युः तद्विगीतत्वादुपेक्ष्यं परक्षेत्रइत्यनेनसंगृहीतंच ॥ ५ ॥ दत्वातीर्थेवाचादानंकृत्वागृहेयाचकेनयाच्यमानःसन्कथ्यतेदानमकृत्वैवश्लाघते असतोदुष्टस्यसत्त्वंसाधुत्वंअसतःमृषार्थस्यसत्त्वंसत्यत्वंवाउपानयीतसमर्थयतेसप्तदशोमूर्खः ॥ ६ ॥ यस्मिन्निति साधुषुपांडवेषुत्वयापिसाधुनाभवितव्यंइत्याशयः ॥ ७ ॥ जरेति अभिमानंत्यजेतिभावः ॥ ८ ॥ अभिमानःसर्वहरइत्युक्तेऽभिमानवतांमत्पुत्राणांयदिस्वल्पमेवायुरस्तिर्हित्येक्येप्यभिमानेनजीविष्यंति यदिबहुतर्हिसत्यपितस्मिन्नमरिष्यंतीत्याशयेनाह शतायुरिति ॥ ९ ॥